

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ”
ФИЛОЛОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ПО РОМАНИСТИКА И ГЕРМАНИСТИКА

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. дфн Иван Вълчев Кънчев

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **доцент** на
Пловдивския университет „**Паисий Хилендарски**”

по област на висшето образование 2. Хуманитарни науки,
професионално направление 2.1. Филология (испански език –
Лексикология на съвременния испански език)

В конкурса за „доцент”, обявен в Държавен вестник, бр. 94 от 25 - 11 - 2016 г. и в интернет-страницата на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” за нуждите на катедра Романистика и Германистика към факултет Филологически, като кандидат участва гл. ас. д-р Веселка Ангелова Ненкова; носител на научна степен *доктор* по приложна лингвистика на Университета в гр. Валядолид (Испания), на мастер по методика на обучението по испански език за чужденци и на мастер по превод. От началото на учебната 2009/2010 година преподава съвременен испански език и съвременна испанска литература в ПУ „Паисий Хилендарски”

Документите и материалите (хабилитационен труд, статии, съобщения, научни доклади, преводи и други публикации), представени от д-р Веселка Ненкова, отговарят на всички изисквания, предявени от ЗРАСРБ (= Закон за развитието на академичния състав в Република България, от Правилника за прилагане на същия Закон и от съответния Правилник на Пловдивския Университет „Паисий Хилендарски”.

Хабилитационният труд на д-р В. Ненкова, *La manipulación creativa de las unidades fraseológicas en el lenguaje literario, periodístico y publicitario*, Editorial Universitaria „Paisiy Hilendarski”, Plovdiv, 2016, 126 págs. [български, *Теоретическото пресъздаване на фразеологични единици в езика на литературата, публицистиката и рекламата*; Унив. Изд. „Паисий Хилендарски”, Пловдив, 2016 г., 126

стр.], отразява научно-изследователската и преподавателската квалификация на авторката.

Внимателният и задълбочен прочит на монографичното изследване – замислено и осъществено като хабилитационен труд -, последван от завръщане към заглавието на труда, остава у читателя трайното усещане за една издържана, по форма и съдържание, *метонимия*, при която творческата и целенасочена дейност на говорещия субект е превърната в прилагателна характеристика на пресъздадената от него фразеологична единица. Създанието е творческа дейност, присъща на водещия в диалога, където езикът се говори индивидуално и винаги с някого, за когото говорещият субект създава нещо ново, примесено със стилистична багра или със дискурсивни ефекти, в зависимост от целта на съобщението.

Върху корпус от 204 примера (изведени от 37 романа, два сборника със статии на Перес-Реверте и Гарсия Маркес, от периодични издания, радио и телевизионни предавания на съпоставените езици: испански, български и сръбски) се изследват, до степен на изчерпателност:

а) в глава първа, фразеологичните промени като творчески процес на надграждане, което е в съзвучие и със семантиката на термина *cambio*, отвеждащ към аристотеловата *dialéctica* (приемственост и развитие, което предполага *надграждане*).

б) в глава втора, типологията на механизмите, с които се пресъздават творчески фразеологичните единици в езика на художествената литература, публицистиката и рекламата. Това е същността на труда, където е разкрита градивната техника на говорещия субект: да модифицира устойчивите фраземи и да ги представи като следствие от действието на различен тип механизми: *вътрешен*, *външен* и *смесен*;

в) глава трета е творческо приложение на познанието, винаги сигурно, за езика на рекламата.

Метонимната характеристика на монографията най-ярко прозира в резултатите, където творческата и целенасочена дейност на говорещия (или автора на писмения текст) е двигател на промяна: преднамерена и винаги целенасочена, креативна и чужда на повторения, надграждаща, солидарна с езиковото познание на адресата, устойчива и с историческо измерение. С последната синтоматична характеристика, т.е. историческото познание за езика, изследването доразвива фразеологията с тезата, станала класическа, *езиците не са аналогични в същия смисъл, по които се разграничават*.

Фразеологичните промени в морфологичен план се вписват по собствен модел в словообразователната техника, където производните посредством префиксация и суфиксация са обект на граматиката, докато фразеологичната промяна е предмет на фразеологията. Разликата между посочените два способа на словообразуване нараства и придобива нови измерения, ако се включи и предметът на лексикологията: производните от плана на морфологията са вторични парадигматични структури в лексикологията. Устойчивите фразеологизми, обаче, не са предмет на лексикологията по следните два показателя: 1) не са парадигматични, а синтагматични структури, способни сами да създадат текст; 2) не участват в изграждането на лексикални полета, защото като структури под формата на текст, са носители на *смисъл*, докато лексемите, в своето лексикално поле, притежават лексикално *значение*.

Изчерпателният характер на монографията не противоречи на перспективата ѝ към нови изследвания или да бъде основа на дидактически ръководства по фразеология, граматика и лексикология.

Заклучение:

Изследването на д-р Веселка А. Ненкова, за *Творческото пресъздаване на фразеологични единици ...*, отговаря на всички установени в практиката количествени и качествени показатели, придаващи му статут на хабилитационен труд за присъждане на академичната длъжност **д о ц е н т** по професионално направление 2.1.Филология (Испански език - Лексикология на съвременния испански език).

Хабилитационният труд и останалите изследвания -под формата на статии, доклади и съобщения-, поднесени на вътрешни и международни изяви, са тематично обединен и разработени, теоретично и методологично, в съответствие с постиженията на съвременното езикознание, взето в своята цялост, и на фразеологията, в частност.

Крайната оценка за научната продукция на д-р Ненкова може да се сведе до определен брой лични приноси, някои от които се отличават с надграждане на постановки и идеи, а други с оригинално решение на въпроса за лексикалното равнище на езика и дяловете на лингвистиката, изучаващи неговите разнородни семантични единици.

1. В рамките на изследванията, тематично обединени от избраните фразеологични единици, централно място заема хабилитационният труд (завършен през 2015), предшестван

от статии и доклади, които частично предпоставят общата тема, например. за „езика в рекламните текстове” (2011 г.), за „пресъздаването и ролята на фразеологичните единици в публицистиката” (2013 г.). В други изследвания, от същия период, се разкрива и доказва приложимостта на основната тема, чието изследване е подчинено на три цели: промяна, функция и структура на фразеологичните единици. Ако при дадени обстоятелства ми се възложи да подработя за печат цялата рецензирана продукция, изводът за посочените три цели ще ми подсказва най-подходящо заглавие: *диахрония, синхрония и типология на фразеологичните единици*.

2. Относно лексикалното равнище на езика и дяловете на лингвистиката за неговите функционални единици считам, че становището следва да потвърди приноса на авторката за самостоятелността на *фразеологията*, дял от лингвистиката за фразеологичните единици в езика, различна по обект от *лексикологията*, изучаваща речниковия състав на езика.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и след анализ на тяхната оригиналност и значимост, измерена с широкообхватни приноси, намирам за основателно да изложа своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви предложение до Факултетния съвет на Филологическия Факултет за избор на д-р Веселка Ангелова Ненкова на академична длъжност доцент в ПУ „Паисий Хилендарски” по професионално направление 2.1. Филология (Испански език- Лексикология на съвременния испански език).

05.03.2017

Подпис:

Проф. дфн Иван В. Кънчев